

Kommunrevisorerna informerar

Granskning av budgetprocessen

Granskningens inriktning

Kommunallagen ställer krav på att kommuner årligen ska upprätta en budget och bedriva verksamheten med god ekonomisk hushållning. Budgetprocessen är en central del av kommunens styrning och resursfördelning och behöver ge förutsättningar för en tydlig styrning av både verksamhet och ekonomi. Granskningen har därför syftat till att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att det på en koncernövergripande nivå finns en ändamålsenlig budgetprocess som ger förutsättningar för en tydlig styrning av verksamhet och ekonomi.

Resultat

Granskningen visar att Umeå kommun har en strukturerad budgetprocess som omfattar hela kommunkoncernen. Processen tar hänsyn till både kortsiktiga och långsiktiga perspektiv genom bland annat demografiska prognoser, kompetensförsörjningsanalyser, investeringsplaner och analyser av verksamheternas framtida utmaningar och möjligheter. Nämnder och bolag ges möjlighet att bidra i processen genom såväl skriftliga yttranden som i planeringsdialoger.

Granskningen visar samtidigt att flera viktiga moment i budgetprocessen, såsom planeringsdialoger, verksamhetsdagar i kommunfullmäktige, presentationen av "Nuläge och framtid" samt den årliga utvärderingen av processen, inte fullt ut beskrivs i kommunens riktlinjer för planeringsprocessen. Riktlinjerna bedöms därför kunna utvecklas, för att bättre spegla processens samtliga delmoment och därigenom bidra till ökad tydlighet.

Det finns en beräkningsmodell som används i framtagandet av förslagen av budgetramarna inför det första planeringsdirektivet. Denna bedöms dock kunna beskrivas tydligare i kommunens övergripande riktlinjer då det skulle kunna bidra till ökad transparens, förutsebarhet och förståelse för hur förslagen på budgetramarna tas fram.

Vidare framkommer att det finns en upplevd otydlighet kring hur de behov och konsekvenser som nämnderna och bolagen lyfter fram i yttranden och planeringsdialoger beaktas i den

fortsatta budgetberedningen och de slutliga politiska prioriteringarna. Dessa beslut bygger i grunden på politiska prioriteringar och denna del av processen kan inte fullt ut formaliseras eller beskrivas genom en modell. Det bedöms dock kunna finnas en tydligare återkoppling avseende hur det som framförts av nämnder och bolag har beaktats i den slutliga resursfördelningen som fastställs av fullmäktige.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt att det på en koncernövergripande nivå finns en ändamålsenlig budgetprocess som ger förutsättningar för en tydlig styrning av verksamhet och ekonomi.

Rekommendationer

Utifrån våra bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att riktlinjerna för planeringsprocessen beskriver samtliga moment som ingår i budgetprocessen.
- Överväga hur förutsättningarna för dialog om verksamheternas behov, utmaningar och prioriteringar kan stärkas i samband med budgetberedningen.
- I riktlinjer för planeringsprocessen tydliggöra hur budgetramar beräknas och vilka underlag som beaktas vid det inledande arbetet med planeringsdirektiv i syfte att öka förståelse och transparens för förslagen på nämndernas budgetramar.
- Överväga att till nämnder och bolag tydligare återkoppla hur det som framförs i yttranden och planeringsdialoger beaktats i den fortsatta budgetberedningen inför fullmäktiges budgetbeslut.